

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ & Β/ΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
2ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
(ΠΕ.Κ.Ε.Σ.)

Ταχ. Δ/νση: Κολοκοτρώνη 22
56430 ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗ
Πληροφορίες: Χριστίνα Σταμνά
Μπότσας Γεώργιος
Τηλέφωνο: 2310643065
Fax: 2310643056
Ηλ. διεύθυνση: 2pekes@kmaked.pde.sch.gr
Ιστοσελίδα: <http://Kmaked.gr/2pekes>

Σταυρούπολη, 06/04/2020

Αρ. Πρωτ.: 531

Προς:

Σχολικές Μονάδες όλων των βαθμίδων
Β' Θεσσαλονίκης

Κοιν:

- Περιφερειακό Δ/ντή Α/θμιας & Β/θμιας Εκπ/σης Κ. Μακεδονίας
- Δ/ντή Α/θμιας Εκπ/σης Β' Θεσσαλονίκης
- Δ/ντή Β/θμιας Εκπ/σης Β' Θεσσαλονίκης

Θέμα: «Οδηγίες – προτάσεις για τη συμβολή των εκπαιδευτικών των Τμημάτων Ένταξης και της Παράλληλης Στήριξης στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση»

Η παρούσα κατάσταση με την αναστολή λειτουργίας του Σχολείου και την προσπάθεια των εκπαιδευτικών να στηρίξουν με κάθε τρόπο τους μαθητές τους εξ' αποστάσεως δημιουργεί κάποια προβλήματα στα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που φοιτούν στο Γενικό Σχολείο με βοήθεια είτε από το Τμήμα Ένταξης είτε από Παράλληλη Στήριξη. Και οι δύο θεσμοί της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης είναι η απάντηση της Ενταξιακής Εκπαίδευσης στις προκλήσεις της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Τώρα μάλιστα που αυτή η διαδικασία γίνεται εξ' αποστάσεως οι δυσκολίες αυτές πολλαπλασιάζονται.

Παρ' όλα αυτά η παιδαγωγική του συμπεριληπτικού Σχολείου μπορεί να δει αυτή τη δύσκολη κατάσταση, ως ευκαιρία ανάπτυξης περαιτέρω συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών της ΕΑΕ και αυτών της Γενικής Εκπαίδευσης. Στο προηγούμενο διάστημα κανονικής λειτουργίας των Σχολείων οι δυσκολίες και οι προκλήσεις για τέτοιου είδους συνεργασία ήταν γνωστές. Η εξεύρεση χρόνου για κοινό προγραμματισμό, η δυσκολία προγραμματισμού τόσο σε επίπεδο μαθητών όσο και εκπαιδευτικών, ο φόρτος εργασίας, η ανάγκη για αλλαγές ως προς τη διοικητική υποστήριξη, οι διαπροσωπικές συγκρούσεις μεταξύ των συναδέλφων, οι ανεπαρκείς δεξιότητες συμβουλευτικής, αλλά κυρίως η ασάφεια ή η έλλειψη ξεκάθαρων ρόλων στο πλαίσιο της συνεργασίας (Βλάχου, 2017

Scruggs, Mastropieri & McDuffie, 2007). Η κατάσταση που ζούμε επομένως ίσως μας δίνει την ευκαιρία να ξεκινήσουμε τη συνεργασία, με μικρά προσεκτικά και αποτελεσματικά βήματα, με μοναδικό σκοπό την συνολική ολόπλευρη ανάπτυξη όλων των μαθητών μας και τη δημιουργία ενός πραγματικού συμπεριληπτικού Σχολείου. Οι έκτακτες περιστάσεις απαιτούν ιδιαίτερες αποφάσεις που θα επιτρέψουν σε όλους τους μαθητές μας να ακολουθήσουν ο καθένας και όλοι μαζί τα απαιτούμενα διαφορετικά μονοπάτια για τη γνώση.

Αυτές οι αποφάσεις θα πρέπει να στρέφονται και γύρω από τους δύο θεσμούς Ενταξιακής Εκπαίδευσης στο Γενικό Σχολείο, το Τμήμα Ένταξης και την Παράλληλη Στήριξη.

Τμήμα Ένταξης

Στο πλαίσιο διαμόρφωσης της πλατφόρμας τηλεεκπαίδευσης η λειτουργία του Τμήματος Ένταξης ως κυρίαρχος θεσμός Ενταξιακής Εκπαίδευσης στο Γενικό Σχολείο μπορεί να πραγματωθεί με δύο τρόπους. Βασικά με τη δημιουργία ιδιαίτερης κυψέλης ή ηλεκτρονικής τάξης (ανάλογα τι έχει επιλέξει το Σχολείο να υλοποιήσει). Η ηλεκτρονική δομή του Τμήματος Ένταξης μπορεί να προσφέρει και την ομαδική αλλά και την εξατομικευμένη «στήριξη» των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Εδώ τα παιδιά αυτά θα υποστηριχθούν σε δεξιότητες βασικές, που δεν μπορούν να αποκτήσουν και να βελτιώσουν στην ηλεκτρονική δομή της τυπικής τάξης. Είναι καλό να υπάρχουν επαναληπτικές δραστηριότητες των δεξιοτήτων που διδάχτηκαν με έμφαση στην εμπέδωση και στη λειτουργική χρήση τους. Άρα αν είχατε διδάξει πρόσθεση διψήφιων προσπαθήστε με δημιουργικό και διαδραστικό τρόπο να τα εμπεδώσετε με τα παιδιά. Δώστε έμφαση στη δημιουργική διαχείριση του χρόνου τους στη μέρα και στη διαχείριση των συναισθημάτων τους. Είναι μια δύσκολη κατάσταση και εάν χρησιμοποιήσετε κάποια στιγμή σύγχρονη τηλεδιάσκεψη επικεντρωθείτε σε αυτό.

Το πρώτο μας μέλημα είναι η ένταξη του κάθε παιδιού στην τυπική τάξη με τους συμμαθητές του. Επομένως, **σε καμιά περίπτωση δεν θα απομονωθεί το παιδί από την υπόλοιπη τάξη, από τους συμμαθητές του.** Το διακύβευμα είναι να μείνει αφενός στην τυπική ηλεκτρονική δομή της τάξης του (κυψέλη ή ηλεκτρονική τάξη) με παράλληλη στήριξή του. Άρα είναι υποχρέωση του Σχολείου να το στηρίξει και εκεί. Ο/Η εκπαιδευτικός του Τμήματος Ένταξης μπορεί να συνεργαστεί με τον/ην υπεύθυνο/η του Γενικού Τμήματος έτσι ώστε είτε άμεσα (να γίνει βοηθός της κυψέλης ή της ηλεκτρονικής τάξης) είτε έμμεσα με τη συνεργασία και την επαφή με τον/τη συνάδελφο της Γενικής Τάξης να συμβάλλει στη διαφοροποίηση της λειτουργίας. Έτσι μπορεί να προσφέρει (άμεσα ή έμμεσα) οδηγίες ή δραστηριότητες διαφοροποιημένης διδασκαλίας στο επίπεδο της κατανόησης (π.χ. εννοιολογικός χάρτης), στο επίπεδο της εφαρμογής (π.χ. μνημονικά βοηθήματα, προσαρμοσμένες οδηγίες), στο επίπεδο της παραγωγής (π.χ. οργανογράμματα, κλειδες παραγωγής) και δημιουργικά και προσαρμοσμένα παιχνίδια. Συμβουλευτείτε επίσημες πηγές όπως το φωτόδεντρο κλπ. και κυρίως τις πηγές και τα υλικά και λογισμικά του e-prosvasimo.

Στη Δευτεροβάθμια όλα αυτά γίνονται με βάση την ειδικότητα των εκπαιδευτικών ΕΑΕ αλλά η λειτουργία είναι ίδια όπως παραπάνω. Καλό είναι τα Σχολεία να επιμείνουν στη συνεργασία.

Παράλληλη στήριξη

Το γράμμα και το πνεύμα του νόμου για τη λειτουργία της Παράλληλης Στήριξης αποτελεί οδηγό και στην εξ' αποστάσεως επικοινωνία του παιδιού με το Σχολείο. Προφανώς **δεν θα αποκοπεί το παιδί από την τυπική τάξη στην οποία ανήκει**. Έτσι, είναι πολύ λογικό ο/η εκπαιδευτικός της Παράλληλης Στήριξης να δηλωθεί ως βοηθός στην κυψέλη ή στην ηλεκτρονική τάξη που έχει δημιουργηθεί. Όπως και στη δια ζώσης διδασκαλία έτσι κι εδώ είναι απαραίτητη η στενή συνεργασία με τον εκπαιδευτικό της τάξης.

Η συνεργασία αυτή σύμφωνα με τη θεωρία μπορεί να πάρει πολλές μορφές. Είναι ευκαιρία χωρίς τις δυσκολίες της καθημερινής εκπαιδευτικής πράξης και της ύλης να εφαρμόσουμε όσα πρότυπα συνεργασίας είναι εφικτά σε ένα πλαίσιο εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης. Έτσι, μπορούν να χρησιμοποιηθούν αφού πρώτα συζητηθούν οι λεπτομέρειες οι στρατηγικές:

«Διδασκαλία από τον έναν εκπαιδευτικό και Υποστήριξη από τον άλλο».

Σε αυτή τη μορφή συνεργασίας, ο ένας εκπαιδευτικός –κυρίως ο εκπαιδευτικός της γενικής εκπαίδευσης– διδάσκει, ενώ ο άλλος –κυρίως ο ειδικός παιδαγωγός της ένταξης– παρατηρεί, εντοπίζει και υποστηρίζει τους μαθητές που συναντούν δυσκολίες, ηλεκτρονικά. Οι ρόλοι μπορούν σε συνεννόηση να αλλάζουν μεταξύ των εκπαιδευτικών.

«Παράλληλη Διδασκαλία»

Αποτελεί μια δεύτερη πρακτική συνεργασίας η οποία μπορεί να εφαρμοστεί στη γενική τάξη με διαφορετικούς τρόπους. Συνήθως εφαρμόζεται με τη μορφή της παράλληλης στήριξης με στόχο την παροχή ευκαιριών για ανάπτυξη από τον μαθητή με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες δεξιοτήτων αυτονομίας και όχι συμπεριφορών εξάρτησης. Δηλαδή, να του δίνεται τόση όση βοήθεια χρειάζεται από τον/τη βοηθό της πλατφόρμας, όταν αυτό είναι απαραίτητο αλλά μόνο για να ενταχθεί στη διαδικασία, όχι με τον ίδιο τρόπο που γίνεται στη δια ζώσης διδασκαλία.

«Συμπληρωματική Διδασκαλία»

Σε αυτήν την περίπτωση, ο γενικός παιδαγωγός λειτουργεί με όλη την τάξη ενώ ο ειδικός παιδαγωγός υποστηρίζει τη διαδικασία (π.χ. παρέχει διαφορετικές στρατηγικές διδασκαλίας ή επικοινωνίας, διαφοροποιεί δραστηριότητες, παρέχει εναλλακτικές οδηγίες και δραστηριότητες σε λίγα ή σε όλα τα παιδιά. Για καλύτερους συνδυασμούς και περισσότερη δημιουργικότητα υπάρχει η δυνατότητα μετά από συνεννόηση να αλλάζουν οι ρόλοι των εκπαιδευτικών, όπως και ο βαθμός στήριξης.

«Εναλλακτική Διδασκαλία»

Είναι παραλλαγή της Συμπληρωματικής Διδασκαλίας. Στην περίπτωση αυτή ο ένας εκπαιδευτικός (είτε της γενικής είτε της ειδικής εκπαίδευσης) κάνει δραστηριότητες με όλη την τάξη ενώ ο άλλος επικοινωνεί συγκεκριμένες έννοιες και δεξιότητες ή κάνει επαναληπτικό μάθημα σε μία μικρότερη ομάδα μαθητών.

Βέβαια στην περίπτωση της Παράλληλης Στήριξης μπορεί να χρειάζεται ο/η μαθητής/μαθήτρια πολύ συγκεκριμένη, εξατομικευμένη στήριξη, επικοινωνία, εργασία πάνω σε συγκεκριμένες δεξιότητες (π.χ. οργάνωση, προσοχή, παρακολούθηση εργασιών σε βήματα, δημιουργία ορίων κλπ.). Μπορεί ο/η εκπαιδευτικός της Παράλληλης Στήριξης να έχει και την ιδιαίτερη κυψέλη ή ηλεκτρονική τάξη με τον/την μαθητή/μαθήτρια με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. **Επαναλαμβάνω όμως πως σε καμιά περίπτωση δεν αποκόπτεται από την τυπική τάξη.**

Σε αυτή τη συγκυρία είναι ακόμα πιο επιτακτική η ανάγκη επικοινωνίας με την οικογένεια και την πληροφόρηση από τη μεριά της για τη λειτουργία του παιδιού στο σπίτι σε συνθήκες περιορισμού λόγω μέτρων. Η συμβουλευτική λειτουργία θα βοηθήσει το παιδί, την οικογένεια, αλλά και το Σχολείο.

Θεωρώ πως εφόσον μπορέσουμε να προωθήσουμε τη συνεργασία μεταξύ μας θα μετατρέψουμε την κρίση αυτή σε ευκαιρία. Ευκαιρία για τους/τις μαθητές/μαθήτριες μας, το Σχολείο, τη δουλειά μας.

Ο Συντονιστής
Εκπαιδευτικού Έργου
Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης

Μπότσας Γεώργιος